

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Pardubice

Inspekční zpráva

Domov mládeže, Pardubice, Rožkova 331

Rožkova 331, 530 02 Pardubice

Identifikátor: 600 029 701

Termín konání orientační inspekce: 12. - 16. února 2001

Čj.	102 099/01-4032
Signatura	oj2lu201

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Domov mládeže, Pardubice, Rožkova 331 (dále DM) je právním subjektem s příspěvkovou formou hospodaření. Vznikl v roce 1996 sloučením dvou dříve samostatných sousedících zařízení (Domov mládeže Rožkova ul. a Domov mládeže Gorkého ul.). Ve 3 budovách z konce 50. let projektovaných jako účelové ubytovací zařízení je 250 pokojů, které splňují kvalitativní podmínky I. a II. kategorie. Ve výši poplatku za ubytování tento rozdíl není zohledněn a činí jednotně 600,- Kč.

DM je koedukovaný, v době inspekce v něm bylo ubytováno 577 žáků z 10 středních škol s věkovým rozpětím 15 - 20 let. Budovy č. 1 a č. 2 prošly rozsáhlou rekonstrukcí a všechna podlaží byla stavebně propojena koridorem. Budova č. 3 je v původním stavu, je připraven projekt i na její rekonstrukci. Součástí DM je školní jídelna v samostatném objektu přilehlém k budově č. 3.

Činnost organizace je vymezena § 22 a § 39 zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou č. 64/1992 Sb., o domovech mládeže, ve znění pozdějších předpisů. Statutárním orgánem je ředitel jmenovaný ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Majetek, k němuž má organizace právo hospodaření, je uveden v příloze zřizovací listiny. Domov mládeže byl zřízen na dobu neurčitou. Poslední platné rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 22 658/99-21 ze dne 1. června 1999 odpovídá zřizovací listině. Stanovená kapacita je 580 lůžek, u školní jídelny 500 jídel.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Výchovný program

Výchovná koncepce tohoto domova mládeže, který je jeden z největších v republice, je jasně stanovená a formulovaná v řadě vnitřních dokumentů (dlouhodobý Plán práce, který je každoročně aktualizován, Plán zájmové činnosti atd.). Vedení DM má ucelenou koncepci výchovného působení, která vychází ze studijních programů škol, vyspělosti a zájmů ubytovaných žáků i z prostorových a materiálních možností. Koncepce není strnulým dokumentem, ale je každoročně doplňována a upravována na základě výchovných a ekonomických výsledků. Ve výchovné práci je prioritou vytvoření stabilního a klidného prostředí pro žáky, umožňování kvalitní přípravy na vyučování a zabezpečení smysluplného využití volného času na základě dobrovolné účasti a vzbuzeného zájmu. Široká nabídka zájmových aktivit umožňuje její diferencované využívání. Vedení zájmových aktivit zajišťují vychovatelé DM podle své odbornosti a osobního zaměření. Nabídka pro volný čas žáků je pestrá.

Koncepce zahrnuje umožnění kvalitní přípravy na vyučování a to nejen organizačně, ale i po materiální stránce. Organizovaná zájmová činnost pod přiměřeně odborným vedením je v pravidelných zájmových kroužcích organizovaných DM, spontánní aktivity nabízejí vlastní sportoviště, klubovny (studentské kluby), knihovna, internetové pracovny. Vnitřní společenský život posilují příležitostné akce (koncerty, diskotéky apod.). V případě, že ubytovaný žák má vyhraněné zájmové aktivity, které nejsou nabízeny DM, může využívat nabídky, kterou poskytují jiné subjekty města Pardubic, zejména přilehlý dům dětí a mládeže a dům kultury.

Pro případné výskyty sociálně patologických jevů je zpracován Minimální preventivní program

v oblasti primární prevence zneužívání návykových látek a jiných sociálně patologických jevů.

Výchovný program domova mládeže je vynikající.

Podmínky výchovně vzdělávací činnosti

V DM pracuje 23 stálých pedagogických pracovníků. Externí spolupracovníky nemá. Ředitel, jeho zástupce, vedoucí vychovatel i vychovatelé splňují požadavky pedagogické a odborné způsobilosti ve smyslu vyhlášky 139/1997 Sb., o podmínkách pedagogické a odborné způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Jejich studijní specializace a osobnostní zaměření jsou adekvátně využívány při pedagogické činnosti i při vedení zájmové činnosti. Převládají vychovatelé s delší a dlouhou výchovnou praxí.

Prostorové podmínky jsou odlišné v budovách 1 a 2 a budově 3 především vybavením pokojů i společných prostor. Pokoje v rekonstruovaných budovách jsou účelně a esteticky vybaveny novým, velmi pečlivě udržovaným nábytkem a poskytují špičkové podmínky pro ubytování, přípravu na vyučování i relaxaci. Budova č. 3 je vybavena starším, opotřebovaným nábytkem. S ohledem na nedostatek zásuvek v pokojích postrádají některá individuální studijní místa vybavení lampičkami. Některé vynucené opravy jsou odkládány vzhledem k očekávané celkové rekonstrukci. Společné vstupní prostory jsou zdobeny střídavě, poskytují spíše rozsáhlý informační servis.

Všechna podlaží jsou vybavena kuchyňkami pro přípravu teplých nápojů a jednoduchých jídel i doplňovanými a obnovovanými lékárníčkami. V jednotlivých podlažích jsou ledničky k ukládání vlastních potravin.

K zájmové činnosti i k rekreaci nabízí DM velmi široké možnosti v rozmanitých oborech činnosti. Tři posilovny jsou dostatečně vybavené náradím, náčiním i posilovacími stroji. V půdních prostorách byly zbudovány sál, střelnice, herna pro stolní tenis a improvizovaná tělocvična. Pro posezení i společenské a kulturní akce jsou k dispozici 2 společenské místnosti s klubovým vybavením pro neformální setkávání sloužící jako studentské kluby. Ve všech podlažích budov DM jsou klubovny s televizí a další audiovizuální technikou, příp. další herny pro stolní tenis. Pro rukodělné práce je využívána keramická dílna s hrnčářským kruhem a píčkou a dílna pro elektrotechniky. DM nabízí k pravidelnému využití 21 počítačových pracovišť ve 3 učebnách, 14 z nich má stále připojení internetu. Knihovna je vybavena a doplňována odbornou, encyklopedickou i slovníkovou literaturou, beletrií a časopisy souvisejícími se studijními obory ubytovaných. Pro příznivce hudby slouží zkušebna vybavená hudebními nástroji, pro poslech samostatná zvukově izolovaná místnost i zmíněné klubovny v jednotlivých podlažích. V areálu DM jsou k dispozici 3 venkovní hřiště, umožňující provozování sportovních her. Výčet doplňuje místnost pro kadeřnické služby a kulečnicková herna.

Využívání kluboven a dalších prostor je sledováno a dokumentováno. Vnitřní řád DM vymezuje dobu provozu pouze do 19 hodin, což poněkud snižuje jeho efektivitu využití.

Společné prostory, pokoje i okolí DM jsou udržovány v příkladném pořádku a čistotě.

Podmínky vzdělávací činnosti jsou cílevědomě vytvářeny a udržovány vedením i pracovníky DM a jsou vynikající.

Organizace a průběh výchovně vzdělávací činnosti

Základní organizační jednotkou je výchovná skupina. Žáci jsou rozděleni do 21 skupin. Počet žáků ve výchovné skupině je 17 – 32, průměrný počet žáků ve skupině je 27. V případě

vyššího počtu - zejména u žáků starších 18. let - jsou ředitelem povoleny výjimky ve smyslu § 2 vyhlášky 64/1992 Sb. Výchovné skupiny jsou sestavovány z žáků stejných škol, popř. z žáků přibližného věku, tak jsou také rozděleni do ložnic. Složení výchovné skupiny je stabilní po dobu trvání celého pobytu, stálý je i skupinový vychovatel (z tohoto pohledu je koncipován dlouhodobý Plán práce). Pouze některé výchovné skupiny - zejména ty, které vznikly před 4 lety - nejsou následkem odchodů části žáků a doplňování vždy homogenní věkově nebo podle studijního oboru.

Výchovná skupina je ubytována vždy v jednom stavebním celku (podlaží, křídlo budovy), což umožňuje vychovatelům dobrou organizaci práce se skupinou.

Studijní výsledky žáků jsou průběžně sledovány. Ve zveřejněném denním režimu je závazná doba studijního klidu stanovena 19,00 - 21,00 hodin. V tuto dobu končí veškerá zájmová činnost a další aktivity. Vychovatelé podle své odbornosti a osobního zaměření při přípravě na vyučování pomáhají, převládá však dozor nad dodržováním klidu. Při neuspokojivém prospěchu může skupinový vychovatel dle Vnitřního řádu nařídit studium i mimo tuto dobu. Vychovatelé i celé prostředí domova mládeže jsou výraznou motivací pro řádnou přípravu na vyučování. Sledované studijní výsledky jsou jedním z činitelů hodnocení kvality práce vychovatelů vedením.

Systém práce, prostředí DM i nabídka aktivit umožňují rozvoj osobnosti ubytovaných žáků. V případě dosud nevyhraněného zájmu u některých žáků může bohatá nabídka podnítit zájem a vytvořit návyk na pravidelné žádoucí využívání volného času.

Pro individuální výzdobu jsou v ložnicích vytvořeny podmínky. Vychovatelé plakáty či jiné vyvěšené obrázky na vyhrazených místech v ložnicích respektují.

Pořádek v ložnicích je sledován a hodnocen. Základní úklid ložnic si provádějí žáci, uklízečky uklízejí společné prostory a podle rozpisu cyklicky provádějí i důkladný úklid ložnic. Prostředí DM zejména budov v Rožkově ulici je samo o sobě výrazným motivačním prvkem k udržování pořádku.

Celodenní stravování žáků je zajištěno v jídelně DM (viz část Další významná zjištění).

Organizace a průběh výchovně vzdělávací činnosti jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Motivace a hodnocení

Výchovná práce v DM se řídí důsledně vnitřními dokumenty. Užívané výchovné prostředky jsou v souladu s ustanoveními vyhlášky o domovech mládeže, výrazně převažují pochvaly. Rodiče jsou pololetně uvědomováni o hodnocení žáka v DM. Příslušné dopisy jsou zakládány do osobního spisu žáka.

Většinu výchovných problémů a sociálně patologických jevů řeší DM vlastními silami a prostředky. V jedné z navštívených výchovných skupin došlo v nedávné minulosti k výskytu lehkých drog. Z rozhovoru s vychovatelkou i z dokumentace plyne, že situace byla řešena ve spolupráci s protidrogovým koordinátorem citlivě, prezentace problému měla pozitivní dopad na ostatní žáky. Použitá výchovná opatření i celkové řešení neměly pouze represivní charakter, ale funkčně řešily otázku případné prevence dalšího užívání drog. V mezním případě negativního jevu (např. krádež) byla k řešení přizváána Policie ČR. Šikana ani její průvodní znaky v zařízení nebyly zaznamenány. V případě jiných sociálně patologických jevů je hledáno řešení, které by žákovi umožnilo návrat do kolektivu, aniž by byla ohrožena výchovná práce ve skupině.

Průběžná je spolupráce s řediteli škol, třídními učiteli a výchovnými poradci škol. Pro protidrogovou prevenci spolupracuje s místním Střediskem výchovné péče a Pedagogicko

psychologickou poradnou. Stávající program DM k prevenci sociálně patologických jevů je přepracováván dle nového pokynu MŠMT, který je v platnosti od 1. ledna 2001.

Dle pokynu vedení mají vychovatelé ve své výchovné skupině dvakrát ročně provést sociometrické šetření (v prvních měsících školního roku a po pololetí). Tato psychologická technika může přinést řadu podnětů pro výchovnou práci ve skupině, avšak její plošné a četné užívání a nedostatečný výcvik vychovatelů pro interpretaci získaných dat ji znehodnocuje.

Společné programy (koncerty, divadelní představení apod.), akce a soutěže vytvářejí v DM příznivé sociální klima.

Motivace a hodnocení jsou velmi dobré.

Interakce a komunikace

Způsoby interakce a komunikace se žáky jsou odlišné v závislosti na zkušenosti a erudici jednotlivých vychovatelů, složení výchovných skupin i druhu nabízených a realizovaných činností. ČŠI hospitovala v zájmových činnostech, přípravě na vyučování i v režimových momentech.

V pravidelné činnosti (v zájmových kroužcích keramiky, kalenetiky, vaření, tanečním, hudebních ap.) byla patrná uvolněnost při vzájemné komunikaci a tvůrčí zanícení. Odborné cíle byly ovlivňovány oboustranně podle individuální potřeby účastníků i míry schopností a vyspělosti vedoucího. Vysoké úrovně dosahovaly zejména v hudebních kroužcích, v případě kroužku keramiky však odpovídalo zpracování námětů spíše nižší věkové kategorii.

Sledovaná příležitostná činnosti (batikování, beseda o Anglii, turnaj ve stolním tenisu, šachu, „Silák trojky“) byla ve všech případech dobře připravena, účastníci ji přijímali dobrovolně a měli dostatek prostoru pro vlastní uplatnění názoru resp. uspokojení vyplývajícího ze soutěživosti nebo dokazování vlastních schopností.

Při spontánních aktivitách (využití počítačových učeben, posilovny, knihovny ap.) vychovatelé do činnosti přímo nezasahovali, omezovali se na dohled a organizační úkony, spojené s evidencí, pořádkem a dodržováním řádů pracoven a DM, v případě zájmu žákům poradili.

V době inspekce nebyla hospitována žádná schůzka výchovné skupiny. Podle předložené dokumentace jsou výchovné skupiny svolávány zpravidla 2x měsíčně a na schůzkách jsou řešeny spíše organizační záležitosti. Frekvence navazování kontaktů mezi vychovateli a žáky byla zaznamenávána v odlišné míře v různých fázích dne i podle mikroklimatu jednotlivých výchovných skupin, svědčícím o stylu práce jednotlivých vychovatelů. V některých fázích se omezovaly ze strany žáků na ohlášení základních úkonů vyplývajících ze řádu DM, jindy byly vyhledávány žáky s cílem nezávazné diskuse či potřeby svěření problému nebo pomoci, v jiných případech ze strany vychovatelů i ve spojení s nenásilnou kontrolou plnění režimových momentů. ČŠI konstatuje, že celková úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky a vychovateli i mezi žáky navzájem a z nich vyplývající vazby jsou přirozené, založené na vzájemné spolupráci a respektování stanovených a známých pravidel bez pozorovatelných konfliktů či patologických jevů a jsou do určité míry pozitivně ovlivněny i rozdílným studijním zaměřením, vyšší náročností studia i mírou vyspělosti ubytovaných žáků.

Žáci mají několik příležitostí, jak dále ovlivňovat chod DM. Je ustavena domovní rada a stravovací komise. V obou samosprávných orgánech jsou zastoupeny všechny výchovné skupiny. Jejich činnost vychází z ustanovení Vnitřního řádu DM, v případě domovní rady z tzv. Studentské ústavy domova mládeže. Jak plyne z dokumentace, jednání jsou svolávána pravidelně ředitelem DM, který je jim přítomen. ČŠI nebyla přítomná žádné schůzce. Zápisy z jednání dokumentují, že jsou řešeny spíše drobné připomínky k organizaci i provozu DM a školní jídelny, než koncepční otázky DM. Vznesené připomínky jsou projednávány

a zpravidla vyřešeny, jak plyne z porovnání s realitou v době inspekce. Mimo to má ředitel DM vyhrazeny hodiny pro přijímání stížností a právní porady.

Interakce a komunikace jsou velmi dobré.

Celkové hodnocení výchovně vzdělávací činnosti domova mládeže - velmi dobré.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Pedagogové DM zpracovali a na pedagogické radě odsouhlasili Plán práce zahrnující dlouhodobé výchovné působení, který každoročně dopracovávají a obměňují. Stanovené cíle jsou vysoké. Jsou podmíněny obsáhlým samostudiem a dlouhodobou přípravou vychovatelů s rozmanitou volbou forem a metod. Mají být aplikovány průběžně v období 4 let obvyklého pobytu žáka v DM. Plán stanovuje hlavní úkoly v jednotlivých složkách, které jsou pojímány jako témata, která vychovatelé přejímají do měsíčních plánů svých skupin. Mravní výchova, je rozdělena na a/výchovu k světovému názoru (8 témat) b/ rozumovou výchovu (13 témat), c/výchovu k právnímu vědomí a jednání (6 témat), d/ výchovu k vlastenectví (5 témat), e/ výchovu k práci (11 témat). Samostatnými složkami jsou náboženská výchova (10 témat), výchova k estetickému citění a projevu (4 témata), výchova k ekologickému myšlení a jednání (6 témat) a výchova k tělesné kultuře a péči o zdraví, která zahrnuje především nabídku pravidelné organizované i spontánní tělovýchovné a sportovní činnosti. Plán je sestaven spíše intuitivně, v metodách určených dokumentem převažuje didaktické pojetí, v části témat překrývá školní výuku. Stanovení témat je disproporční a málo využívá možností specifických metod výchovy mimo vyučování. Odborná a pedagogická příprava vychovatelů nedává plné předpoklady pro jejich kvalitní naplnění. Z plánu práce vybírají vychovatelé pro své skupiny témata pro jednotlivé měsíce. V měsíčních plánech, které jsou v denících výchovných skupin, jsou plánována ve většině složek v každém měsíci 1 – 2 témata. Dle záznamu v denících výchovných skupin jsou např. v jednom dnu splněna i dvě témata. Plnění je v některých případech formální. Řada plánovaných obsahů složek výchovy odpovídá náplni zájmového útvaru, nikoliv závaznému programu pro celé výchovné skupiny.

DM má samostatný bohatý plán zájmových aktivit. Nabízí 36 kroužků, řadu aktivit spontánního charakteru a možnosti dalších aktivit po dohodě s vychovatelem garantujícím příslušnou zájmovou oblast. Všechny nabízené aktivity jsou denně zveřejňovány na nástěnkách u obou výtahů. Při rozsáhlé nabídce se nedaří vždy získat optimální počet zájemců, zvláště, pokud některé pravidelné zájmové aktivity jsou propagovány pouze v jedné z budov, nebo nejsou důsledně nabízeny žákům ze všech výchovných skupin. Dle pečlivě vedené dokumentace kroužků není počet účastníků vzhledem k celkovému počtu ubytovaných vysoký. Kroužky mají zpracované vlastní plány práce s reálnými tematickými celky v jednotlivých zájmových oblastech.

Dalšími plánovanými a realizovanými aktivitami DM jsou různé příležitostné akce – diskotéky, hudební produkce, divadelní představení, turnaje, soutěže.

Plány jednotlivých aktivit v tomto velkém DM tvoří ucelený systém, který je účinným nástrojem řízení. Plánované záměry jsou reálné a realizované. S přijatou koncepcí činnosti a ročními plány DM jsou školy, z nichž jsou žáci ubytováni, seznamovány. Se školami je projednávána organizace školního roku a termíny praxe jejich žáků.

Výroční zprávu DM ve smyslu zákona č. 564/1990 Sb., o státní zprávě a samosprávě ve

školství, ve znění pozdějších předpisů nezpracovává, pro potřeby školského úřadu vypracoval pouze ekonomickou část.

Plánovaná nabídka činností je bohatá a umožňuje vytvoření podnětné komunitní žákovské infrastruktury a je hodnocena velmi dobře.

Organizování

Služby vychovatelů v 21 výchovných skupinách jsou stanovovány v týdenních cyklech a dle rozpisu naplňují stanovenou míru přímé výchovné povinnosti stanovené nařízením vlády č. 68/1997 Sb., ve znění č. 153/1999 Sb., kterým se stanoví míra vyučovací povinnosti učitelů a míra výchovné práce ostatních pracovníků ve školství. Rozpis služeb vychovatelů je přizpůsoben rozvrhům ubytovaných žáků z různých středních výběrových pardubických škol. Služby jsou stanoveny tak, aby byl zajištěn provoz DM a výchovné působení v době, kdy je přítomno nejvíce žáků. Noční provoz zajišťují vrátní a vychovatelé v noční pohotovosti. Do měsíčních rozvrhů výchovného působení jsou zahrnuti i ředitel a jeho zástupce odpovídajícím počtem hodin. Obsah jejich činnosti není zaznamenáván do stanovené pedagogické dokumentace.

Kompetence vychovatelů jsou jasně stanoveny. Porady vychovatelů jsou jednou za 14 dnů a dle zápisů jsou na nich řešeny otázky pedagogické, organizační a provozní. Pro potřeby protidrogové prevence jmenoval ředitel koordinátora, který se zúčastňuje příslušných vzdělávacích akcí.

O pedagogické činnosti a provozu DM je vedena předepsaná dokumentace. Deníky výchovných skupin zaznamenávají činnost ve skupině i plnění aktivit, které jsou uvedeny v měsíčním plánu. Ojedinele ještě záznam režimových momentů převažuje nad záznamem výchovných činností. Denní záznamy jsou vyplňovány samostatně pro každou budovu. Zápisy, prováděné vychovatelem v hlavní službě z podkladů ostatních vychovatelů., jsou stručné, ale výstižné. Ředitel denně zápisy kontroluje, stvrzuje svým podpisem a v případě potřeby přijímá a zaznamenává opatření. Osobní spisy všech ubytovaných žáků jsou řádně vedeny a obsahují předepsané údaje. Jsou v nich založeny řádně vyplněné přihlášky žáků do DM, je do nich ukládána i veškerá korespondence se zákonnými zástupci i udělená výchovná opatření. Není jednotně užíváno označení výchovných skupin - v některých případech jsou skupiny označovány pořadovou číslovkou, jinde jménem skupinového vychovatele.

Zájmové útvary DM mají plány činnosti a vedou svou dokumentaci na standardních tiskopisech SEVT. Rozvrh služeb vychovatelů je pro každý měsíc zpracován a zveřejněn. Jednací protokol DM je veden.

Stanovená kapacita DM 580 lůžek je naplňována. Pohyb v počtu ubytovaných žáků je přirozený a je nižší než je obvyklé. Za odcházející žáky jsou přijímáni další zájemci. Na začátku školního roku, kdy je zájemců o ubytování větší počet než je kapacita DM, jsou přijímáni k ubytování žáci dle pořadí v jakém je doručena přihláška. Vnitřní dokument, který by stanovoval priority pro přijímání žáků zpracován není. V současné době DM neeviduje žádné neubytované zájemce.

Život DM se řídí Vnitřním řádem DM, projednaným na pedagogické radě 25. 8. 2000. Řád obsahuje základní práva a povinnosti ubytovaných žáků, bezpečnostní ustanovení a režim dne. Řád sice neobsahuje např. ustanovení upravující nakládání s vlastními potravinami (provoz ledniček, ukládání potravin na balkónech a za okny), celkově však vytváří v základních okruzích příznivé podmínky pro provoz a výchovné působení DM.

Režim dne stanovuje dobu vydávání stravy snídaně (6,20-8,00), oběd (11,45-14,00), večeře (17,30-19,00), studijní klid (jednotně pro celý DM od 19 hod. do 21 hod.), přípravu na spánek

a noční klid od 21,30 do 6,00. Pro žáky starší 18 let v řádu není stanovena výjimka, tu může udělit vychovatel. Veškerá zájmová činnost v DM (vyjma sportovních aktivit ve dvou dnech v týdnu v pronajaté tělocvičně) končí 19. hodinou, proto v té době zůstávají zavřené i obě počítačové učebny s internetem a další prostory pro zájmovou činnost.

S vnitřním řádem byli žáci prokazatelně seznámeni. Zákonným zástupcům je zaslán dopis s podmínkami ubytování a základními informacemi o provozu DM. Osobní údaje žáků jsou zabezpečeny proti zneužití.

Se školami a třídními učiteli jsou v pravidelném styku skupiní vychovatelé, informovanost je vzájemná. Vychovatelé ve výjimečných případech intervenují ve školách i jako zákonní zástupci ve prospěch žáka.

V DM celkově převládá vysoká míra organizovanosti. Méně zkušení vychovatelé se více zaměřují na organizační složku činnosti, dohled, dozor a administrativní úkony převažují nad tvořivostí a potřebnou mírou empatie.

V organizování převládají pozitiva, je velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Systém řízení s jistou mírou autoritativních prvků je dán velikostí zařízení, počtem ubytovaných žáků a zaměstnanců DM. Primární motivací je osobní příklad a vysoké pracovní nasazení ředitele. Na pravidelných poradách mají vychovatelé dostatečnou příležitost vyjadřovat se k plánovaným aktivitám DM i k přijímaným opatřením.

Řízení je koncepční a operativně reaguje na organizační, provozní i výchovné situace, se kterými se průběžně DM vyrovnává.

Všichni vychovatelé splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, dle svého osobního zaměření je jim umožňována účast na dalších vzdělávacích aktivitách ke zvyšování odborné přípravy, zejména v zájmových oblastech, které DM nabízí ubytovaným žákům. Ředitel dává dostatek prostoru iniciativě vychovatelů a oceňuje ji, zejména v těch aktivitách, které korespondují s dlouhodobým plánem výchovných složek. Součástí pedagogických porad je i řešení různých výchovných problémů, které jako modelové situace mohou použít vychovatelé ve vlastním výchovném působení.

Kriteria hodnocení pedagogických i nepedagogických pracovníků jsou písemně zpracována a zveřejněna. U pedagogických pracovníků jsou hodnoceny zejména kvantitativní ukazatele (např. počet žáků ve skupině, počet ZÚ, počet akcí, počet užívaných diagnostických metod, počet vedených praxí žáků a studentů pedagogických škol, počet publikovaných článků v tisku, počet vedených sbírek), ukazatele výchovné práce (prospěchový průměr výchovné skupiny, průměr bodového hodnocení úrovně sebeobsluhy výchovné skupiny a závěry z kontrolní a hospitační činnosti). Ze stanovených kritérií, obsahu a zaměření hospitační činnosti vyplývá, že je větší pozornost věnována kvantitativním ukazatelům a zájmové činnosti (viz část „Kontrolní mechanismy“) než standardní výchovné práci vychovatele se skupinou.

Jsou stanovena i kriteria hodnocení nepedagogických pracovníků: počet vedených sbírek, zapojení do systému vnitřní kontroly, zapojení v práci inventarizační komise, počet publikovaných článků v tisku, závěry kontrolní činnosti (stav svěřeného úseku, stav vedené dokumentace, vztah k zařízení a jeho prezentace).

Dle stanovených kritérií vedoucí pracovníci vypracovávají tabulku pro bodové ohodnocení každého zaměstnance a vedení předkládají návrh na osobní ohodnocení pracovníků svého úseku.

Ve vedení pracovníků výrazně převažují pozitivní prvky.

Kontrolní mechanismy

Vedení DM má zpracovaný plán kontrolní činnosti pro jednotlivé úseky, který je dodržován. Kontrola práce vychovatelů a výchovných skupin dle pečlivě vedených kontrolních zápisů sleduje především chování žáků ve skupině, stav svěřeného úseku, stav vedené dokumentace, vztah k zařízení a jeho prezentaci, naplňování plánované zájmové činnosti, příležitostných akcí, dodržování pořádku. Méně pozornosti je věnováno průběžnému životu výchovných skupin a standardní výchovné práci vychovatelů. Z kontrolních činností jsou zpracovávány zápisy se závěry, pokud jsou zjištěny nedostatky, jsou přijímána operativně opatření směřující k nápravě. Výsledky kontrolní činnosti jsou projednávány s příslušnými pracovníky. Pokud se jedná o obecnější jev, je zjištění projednáno na poradě. Přijímaná opatření jsou důrazná a účinná. Kromě plánovaných kontrolních akcí je činnost a provoz vedením DM průběžně kontrolován a sledován.

Kontrolní činnost je vynikající.

Řízení domova mládeže je velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Organizace vypracovala „Vnitřní rozpis počtu zaměstnanců a prostředků na platy“ na rok 2000, který obsahuje všechny potřebné náležitosti pro výpočet nárokové složky mezd jako podklad pro rozpočet na rok 2000 (funkce, průměrný přepočtený měsíční úvazek, průměrný měsíční plat, průměrná tarifní mzda, průměrné měsíční příplatky, platová třída, platový stupeň). Pro rok 2000 byla vypracována rozvaha finančních nákladů podle požadavku Školského úřadu Pardubice ze dne 8. února 2000 jako podklad pro stanovení rozpočtu na rok 2000. Finanční rozvaha vychází ze skutečnosti roku 1999, kvalifikovaného odhadu potřeby finančních nákladů podle jednotlivých položek na rok 2000 a odhadu krytí vlastními zdroji.

Ředitel domova mládeže byl do funkce jmenován v souladu s ustanovením § 12 odst. 4 písm. d) zákona ČNR č. 564/1990 Sb. dnem 1. prosince 1994.

Personální dokumentace pracovníků je vedena přehledně, osobní spisy všech pedagogických pracovníků i namátkově vybrané spisy ostatních zaměstnanců domova mládeže obsahují potřebné doklady sloužící jako podklad pro zařazení pracovníků do platových tříd a platových stupňů (pracovní smlouvu, doklad o vzdělání, doklad o odborné praxi, platový výměr).

Kontrolou mzdových výkazů, mzdových rekapitulací a údajů v účetnictví bylo zjištěno, že organizace za rok 2000 nepřekročila závazný limit počtu zaměstnanců a platů zaměstnanců dle rozpisu ze školského úřadu.

Kontrola byla zaměřena i na dodržování nařízení vlády č. 251/1992 Sb. o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací (zařazení do platových tříd, stanovení výše příplatků za vedení a výplata osobních příplatků). Pracovní náplně pedagogických pracovníků jsou dle organizačního řádu uloženy u vedoucích pracovníků jednotlivých úseků. Pro vychovatele je použit předtisk formuláře s citací Katalogu prací odd. 6 - školství pro třídy 4, 7 a 8 a pracovní náplní vychovatele domova mládeže. Tento formulář je pro všechny pedagogické pracovníky stejný bez rozlišení požadované práce mezi 7. a 8. platovou třídou. V některých případech nelze určit, komu pracovní náplň patří, protože obsahuje pouze podpis pracovníka, většinou nečitelný.

Podle platových tříd uvedených na platových výměrech odpovídá u všech vychovatelů zařazení dosaženému vzdělání a délce praxe. Příplatky za vedení jsou pracovníkům domova mládeže vypláceny v souladu s vnitřním platovým řádem a přiznávány všem pracovníkům, kteří dle organizačního řádu domova mládeže splňují podmínky pro jejich vyplácení.

Osobní příplatky jsou přiznávány na základě pravidelného hodnocení dle daných kritérií podle vnitřního platového řádu. Hodnocení je uloženo v osobních spisech pracovníků.

V rozsahu kontroly uvedené ve zprávě nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Organizace stravování

Školní jídelna DM (ŠJ) zajišťuje celodenní stravování. Objednávky jsou zajišťovány potvrzením zakoupených poukázek na odběr jednotlivých jídel v menuautomatu. V jídelně se stravují pouze ubytovaní a pracovníci DM. Odběr poukázek žáky je sledován. Strávníci nemají možnost výběru z více jídel. Organizace výdeje stravy je řešena Vnitřním řádem DM. Jídelna i zázemí pro strávníky jsou účelně a vkusně upraveny, vybavení jídelny i kuchyně se výrazně odráží na vysoké kultuře stolování. Po dobu výdeje jedle rozvrhu zabezpečen dozor z řad vychovatelů.

Podle dostupné dokumentace je průměrný počet odebraných jídel za období září 2000 - leden 2001 výrazně nižší než počet ubytovaných, kapacita jídelny i údaje o počtu strávníků ve výkazu o společném stravování (snídaně 129, tj 25,8 % kapacity ŠJ, oběd 96, tj 19,2 %, večeře 167, tj. 33,4 %) a má klesající tendenci. Tento stav je řešen na poradách vedení, zmiňován na domovní radě i stravovací komisi. Protikladem je skutečnost, že ředitel DM nabízí na začátku školního roku všem ubytovaným žákům nebo jejich zákonným zástupcům formulář „Žádost o povolení výjimky z povinnosti celodenně se stravovat v jídelně domova mládeže“ obsahující vymezení jídel, které žák nebude odebírat. Všem žádostem je paušálně vyhověno. Rozhodnutí ředitele ztrácí charakter výjimky ve smyslu odst. 2, § 10, citované vyhlášky 64/1992 Sb., a DM rezignuje na vliv na vytváření stravovacích návyků. Nízký počet strávníků komplikuje možnost přípravy více jídel, pestrost jídelníčku a snižuje efektivitu využití kuchyně. Paradoxně tak dále zmenšuje okruh strávníků.

V době, kdy byla ŠJ součástí Domova mládeže Gorkého ul. (1996), byla provedena kontrola hospodaření s finančními, hmotnými a ostatními prostředky přidělenými z MŠMT ČR, která konstatovala řadu závažných nedostatků. Jejich odstranění je konstatováno v protokolu z kontroly Školského úřadu Pardubice ze dne 19. prosince 1996.

Organizace stravování je průměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 22 658/99-21 ze dne 1. června 1999
- Zřizovací listina vydaná MŠMT ČR dne 10. ledna 1992
- Změna zřizovací listiny - Dodatek č. 3 čj. 27 775/2000-21 ze dne 4. října 2000
- Rozhodnutí MŠMT o sloučení čj. 22.277/96-60 ze dne 24. června 1996

- Zápisy z jednání domovní rady za školní roky 1999/2000 a 2000/2001
- Zápisy z jednání stravovací komise za školní roky 1999/2000 a 2000/2001
- Protokol o výsledku kontroly plnění přijatých opatření... ze dne 14. ledna 1997 vedený pod čj. 08/97
- Zápisy z porad vedení 2000 - 2001
- Jmenovací dekret ředitele ze dne 1. prosince 1994
- Statut domova mládeže platný od 1. ledna 2001
- Pedagogická dokumentace výchovné činnosti (21 deníků výchovných skupin, osobní spisy žáků, denní záznamy z roku 2001, deníky zájmových útvarů)
- Plán práce (Aktualizován 07.- 08. 2000)
- Rozpis pedagogických služeb na školní rok 2000/01
- Organizační řád domova mládeže platný od 1. ledna 2001
- Vnitřní platový řád platný od 1. září 2000
- Kritéria hodnocení pracovníků domova mládeže ze dne 30. srpna 2000
- Minimální preventivní program v DM Rožkova, Pardubice (datováno 2. září 1998)
- Plány (pedagogické rady, metodická sdružení, domovní rady, stravovací komise) 2000/01
- Plán zájmové činnosti 2000/01
- Videodokumentace akcí DM
- Systém vnitřní kontroly ze dne 30. srpna 2000
- Pracovní náplň pedagogických pracovníků domova mládeže
- Osobní spisy pedagogických pracovníků
- Osobní spisy vybraných provozních, obchodně technických a technicko hospodářských pracovníků
- Výkaz o domově mládeže Škol (MŠMT) V 19-01 podle stavu k 15. říjnu 2000
- Výkaz o společném stravování dětí a mládeže Škol (MŠMT) V 17-01 podle stavu k 15. říjnu 2000
- Organizační směrnice o oběhu dokladů a písemností ze dne 18. července 1996
- Vnitřní směrnice pro účetnictví ze dne 3. ledna 1995
- Výkaz zisku a ztrát za rok 2000
- Finanční rozvaha na rok 2000
- Rozpočet na rok 2000

ZÁVĚR

Domov mládeže v Rožkově ulici v Pardubicích plní velmi dobře své poslání. Vypracovaná koncepce výchovné práce naplňována. Je zpracován plán zlepšení materiálního vybavení a je postupně uskutečňován. Vybavení ve větší části objektů je nadstandardní. Přes velký počet ubytovaných daří se navozovat přátelskou neanonymní atmosféru založenou na vzájemném respektování. Žáci mají dobré podmínky pro plnění studijních povinností i pro naplňování volného času. Nabídka zájmových činností je bohatá. Výchovná práce je

realizována kvalitním pedagogickým sborem, který splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou vynakládány efektivně. Školní jídelna jako součást zařízení je využívána jen z části své kapacity.

Celkové je Domov mládeže Pardubice, Rožkova 331 velmi dobrý.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:

	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Bedřich Hájek	Hájek v.r.
Členové týmu	Mgr. Vladimír Bláha	Bláha v.r.
	Marta Košútová	Košútová v.r.
	Dagmar Masopustová	Masopustová v.r.

V Pardubicích dne 19. března 2001

Datum a podpis ředitele domova mládeže stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. března 2001

Razítko

Ředitel domova mládeže

Podpis

Mgr. Josef Sedláček

J. Sedláček v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školského zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy) a zřizovatel :	15. května 2001	100-289/01

Připomínky ředitele domova mládeže

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány.